

EVALUATIE

van de implementatie van de door de Landelijke Commissie (LC) gedane aanbevelingen
in haar onderzoeksrapport uit 2008
inzake de werving en selectie van en het onderwijs aan studenten Geneeskunde uit Saoedi-Arabië
door de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) en de Universiteit Maastricht (UM).

AANLEIDING

De LC heeft in maart 2008 besloten tot een onderzoek inzake de werving en selectie van en het onderwijs aan studenten geneeskunde uit Saoedi-Arabië aan de RUG en de UM. De LC heeft de volgende aanbevelingen gedaan:

1. De RUG en de UM dienen duidelijker afspraken te maken met de Saoedische overheid, inhoudende dat de studenten die voor een studie in Nederland worden geselecteerd de Engelse taal beheersen op een niveau van tenminste 5.0 IELTS voor het voorbereidend jaar. De beide universiteiten moeten strikte afspraken maken met de Saoedische regering om studenten die niet aan de toelatingseisen en taalvoorwaarden voldoen terug te sturen naar Saoedi-Arabië.
2. De RUG en de UM dienen duidelijke en schriftelijke afspraken te maken met de consultant die voor hen als agent als bedoeld in de Gedragscode werkzaam is, waarbij nadrukkelijk de in de Gedragscode opgenomen eisen onderdeel uitmaken van de overeenkomst. Het moet de betrokken agent duidelijk gemaakt worden op welke wijze hij de werving, selectie en voorlichting ter hand behoort te nemen, waarbij de beide universiteiten de kwaliteit van zijn werkzaamheden overeenkomstig de Gedragscode behoren te waarborgen.
3. De RUG en de UM dienen op grond van de eerdere aanwijzingen van de LC het door hen aangeboden onderwijsprogramma thans met onmiddellijke ingang zodanig vorm te geven dat er uitsluitend een voorbereidende fase van maximaal 1 jaar bestaat.
4. Na dit voorbereidend jaar wordt toelating tot het maatwerkprogramma pas mogelijk na gebleken beheersing van de Engelse taal op een niveau van 6.0 IELTS.
5. Voorts dient door de beide universiteiten, in overleg met het ministerie van OCW en de NVAO, het maatwerkprogramma van een onafhankelijk kwaliteitsoordeel te worden voorzien, als bedoeld in artikel 5.2 van de Gedragscode. Nu het huidige traject naar het oordeel van de LC niet herleidbaar is tot de geaccrediteerde bacheloropleiding geneeskunde, ontbreekt een dergelijk oordeel ter zake van de kwaliteit van het onderwijsaanbod.

De beide universiteiten zijn in een gezamenlijke schriftelijke reactie op het oordeel en de aanbevelingen van de LC ingegaan. Ook werd de vaststelling van een aparte Onderwijs- en Examenregeling aangekondigd, waarin de gelijkwaardigheid en gelijkheid van het maatwerkprogramma met de initiële bacheloropleiding Geneeskunde zou worden vastgelegd. Ook zou de rechtsbescherming van de Saoedische studenten hierin geregeld worden. Daarnaast werd toegezegd dat met ingang van het cohort 2009-2010 de stringente toepassing van de taaleis gegarandeerd zou zijn, inhoudende dat de Saoedische studenten bij de start van het voorbereidende jaar de Engelse taal beheersen op het niveau van minimaal 5.0 IELTS en dat na maximaal 12 maanden, vóór de instroom in het maatwerkprogramma, de taalvaardigheid naar het niveau van minimaal 6.0 IELTS is gebracht.

FOLLOW UP

Het behoort tot de vaste werkwijze van de LC om na verloop van een redelijke termijn haar rapporten en gedane aanbevelingen te evalueren en op implementatie te onderzoeken. Om die reden zijn eind 2010 de RUG en de UM benaderd met het verzoek aan te willen geven in hoeverre de in 2008 gedane toezeggingen geëffectueerd zijn. De LC heeft de wijze waarop aankomende studenten worden geïnformeerd over de kwaliteit van het maatwerkprogramma alsmede het na voltooiing daarvan te behalen certificaat (in plaats van diploma) onderzocht. Hiertoe is de Onderwijs- en Examenregeling alsmede het voorlichtingsmateriaal opgevraagd. Ook is verzocht om een toelichting op de wijze waarop vorm gegeven is aan de controle op de toepassing van de taaleis.

Na de schriftelijke fase heeft de LC de beide universiteiten uitgenodigd voor een gesprek, dat plaatsvond in Utrecht op 24 augustus 2011. Het verslag zoals dat na becommentariëring door de universiteiten is vastgesteld door de LC, is als bijlage opgenomen. De komst van de beide voorzitters van de Colleges van Bestuur en de uitvoerige uitleg over de huidige gang van zaken, alsmede die in het recente verleden, zijn door de LC zeer gewaardeerd.

Omwille van de volledigheid van het dossier heeft de LC de beide universiteiten bezocht (d.d. 11 oktober 2011 en 17 oktober 2011) en ter plaatse vertrouwelijke inzage gekregen in de studentendossiers van de Saoedische studenten die in het studiejaar 2011-2012 zijn ingestroomd. Dit met het oog op de documenten met betrekking tot het niveau van de taalbeheersing Engels. Het verslag zoals dat na becommentariëring door de universiteiten is vastgesteld door de LC, is als bijlage opgenomen.

BEVINDINGEN

Taalniveau Engels bij start voorbereidend jaar minimaal 5.0 IELTS

Uit de ontvangen brochures blijkt voldoende dat er een taaleis geldt voor het voorbereidend jaar van 5.0 IELTS. Het wordt echter niet duidelijk of de studenten, vóórdat zij naar Nederland komen, reeds aan deze minimale eis moeten voldoen. In de prospectus van de RUG wordt aangegeven dat in de eerste weken van het voorbereidend jaar het taalniveau wordt getoetst; dus op een moment dat de student reeds in Nederland is.

Tijdens het gesprek met en het bezoek aan de beide universiteiten is gebleken dat in Saoedi-Arabië, voordat aanmelding plaatsvindt, reeds getoetst is of aan de minimale taaleis Engels voldaan is, door middel van de afname van een IELTS- of TOEFL-test. Elk studentendossier bevatte een afschrift van het behaalde certificaat.

Eén van de bij de RUG aangemelde studenten 2011 had een TOEFL-score die te laag was voor toelating tot het voorbereidend jaar; deze student is dan ook toelating geweigerd. Twee studenten hadden een IELTS-certificaat overgelegd met een score die te laag was voor toelating tot het voorbereidend jaar (beiden 4.5 IELTS). Deze studenten zijn voorwaardelijk toegelaten en nadat een nieuwe IELTS-test was afgelegd en een voldoende score behaald was (5.0 en 5.5 IELTS), heeft alsnog definitieve toelating plaatsgevonden. Bij één student die zich bij de UM had aangemeld werd een IELTS-certificaat aangetroffen met een score die niet kwalificeert voor toelating tot het voorbereidend jaar (4.5 IELTS). Desondanks is de student wel tot het voorbereidend jaar toegelaten omdat de UM op basis van de score op de eigen taaltest van de UM en een gesprek met de student van oordeel was dat zijn taalniveau voldoende was.

De door de RUG gehanteerde vergelijkingstabel van Vancouver English Center betreffende de scores van de taaltesten TOEFL en IELTS verschilt met de in artikel 4.2 van de Gedragcode opgenomen tabel. Laatstgenoemde tabel is minder gedetailleerd, maar bevat voor elke test de minimale score. Omdat de tabel van Vancouver English Center scores per range bevat voor de beide testen, kunnen verschillen ontstaan bij het maken van de vergelijking en het daarop gebaseerde besluit over zowel de toelating tot het onderwijs als de weigering daarvan.

De toetsing in Nederland door de beide universiteiten van de Engelse taalvaardigheid vindt in aanvulling op de geldende taaleis plaats, en uitsluitend met de bedoeling een adequate groepsindeling te bewerkstelligen.

Het is de LC op basis van het onderzoek duidelijk geworden dat er afspraken zijn gemaakt met de Saoedische overheid over terugkeer van studenten die niet aan de taaleis voldoen of het voorbereidend jaar niet met succes afronden. Feitelijk gebeurt dat ook: door de UM werd één student niet toegelaten tot het voorbereidend jaar, omdat hij zakte voor de eigen taaltest van de UM. Dit, terwijl de behaalde TOEFL-score deed vermoeden dat hij het Engels op voldoende niveau beheerste. Ook de RUG weigerde een student toelating tot het voorbereidend jaar omdat hij bij aanmelding een TOEFL-certificaat overlegde met een te lage score.

Afspraken met agenten

De UM heeft in de schriftelijke fase van het onderzoek verklaard reeds sinds 2009 geen gebruik meer te maken van de diensten van de consultant die ten tijde van het oordeel van de LC in 2008 de contacten verzorgde met de Saoedische overheid. De UM heeft hiertoe inmiddels een medewerker in dienst genomen. De RUG maakt gebruik van de diensten van deze UM-medewerker en heeft geen eigen agent of consultant meer.

Vorbereidend jaar maximaal 1 jaar

Uit het overgelegde voorlichtingsmateriaal betreffende het voorbereidend jaar blijkt dat het voorbereidend jaar 12 maanden (2 semesters) of 60 ECTS duurt. Ook tijdens het gesprek en het onderzoek ter plaatse is duidelijk gemaakt dat het niet mogelijk is om langer door te studeren wanneer na afloop van het voorbereidend jaar de vereiste 60 ECTS niet zijn behaald. Nu de gevolgen voor de student van het niet met succes afronden van het voorbereidend jaar ingrijpend zijn (afmelding bij de IND, intrekking verblijfsvergunning, vertrek uit Nederland), zou aandacht hiervoor in de brochures op zijn plaats zijn.

Het voorbereidend jaar loopt bij de UM van april tot april, en anders dan bij de RUG kunnen studenten die het voorbereidend jaar met succes hebben afgerond al in mei (in plaats van in september) instromen in het maatwerktraject. Navraag bij de RUG leerde dat het tijdens het gesprek met de LC door de RUG gestelde over de duur van de aan deze studenten verstrekte verblijfsvergunningen niet juist is. Hetgeen gesteld is ter zake van de duur van de verblijfsvergunning (5 jaar) die deze groep studenten verleend wordt, is wenselijk maar (nog) geen realiteit. De studenten krijgen een verblijfsvergunning voor de duur van 1 jaar. Na het eerste jaar wijzigt het verblijfsdoel (beperking) van 'vorbereidend jaar' naar 'studie'. De laatstbedoelde vergunning wordt jaarlijks verlengd. Daarmee is in vreemdelingenrechtelijke zin de periode 1 mei (einde voorbereidend jaar) tot 1 september (start maatwerktraject) bij de RUG niet te duiden en wordt die periode in de praktijk mogelijk een verlengstuk van het voorbereidend jaar.

Toelating maatwerkprogramma taalniveau Engels bij minimaal 6.0 IELTS

Uit de door de universiteiten toegezonden stukken blijkt niet duidelijk wat de toelatingseisen met betrekking tot de taalvaardigheid Engels voor het maatwerkprogramma zijn. In de brief die de studenten wordt toegezonden bij de voorwaardelijke toelating wordt echter wel expliciet aangegeven dat de student dient te beschikken over een minimaal taalniveau van 6.0 IELTS.

Het evaluatieonderzoek heeft duidelijk gemaakt dat aan het einde van het voorbereidend jaar door de RUG een IELTS-test wordt afgenomen waarop de studenten minimaal 6.5 moeten scoren om instroom in het maatwerktraject mogelijk te maken. Voor de UM geldt dat elk semester een IELTS-test wordt afgenomen bij deze groep studenten, opdat tijdig op individuele basis bijgestuurd en onderwijs gegeven kan worden.

Accreditatie maatwerkprogramma

Het 1-jarige maatwerkprogramma van de RUG is een kopie is van het eerste jaar van de bekostigde bacheloropleiding geneeskunde van de RUG (rechtstreeks herleidbaar als bedoeld in artikel 5.2 van de Gedragscode). Voor dit maatwerkprogramma geldt een speciale OER. Zodra de studenten het maatwerkprogramma hebben volbracht, stromen zij in het tweede jaar van de reguliere Engelstalige bacheloropleiding in en is de OER van die opleiding van toepassing. De bacheloropleiding is in 2011 gevisiteerd en zal binnenkort naar verwachting door de NVAO worden geaccrediteerd (procedure loopt op dit moment). Na de Engelstalige bacheloropleiding stromen de studenten in een Nederlandstalige masteropleiding in (na het behalen van een taaltest Nederlands), welke reeds door de NVAO geaccrediteerd is.

Bij de UM is het gehele traject dat aan de masteropleiding vooraf gaat in een maatwerkprogramma vorm gegeven (pre-klinische deel). Het maatwerkprogramma is in 2011 gevisiteerd en zal binnenkort naar verwachting door de NVAO worden geaccrediteerd (procedure loopt op dit moment). De masteropleiding geneeskunde van de UM is reeds door de NVAO geaccrediteerd. In de brochures van de UM wordt echter de suggestie gewekt dat het maatwerktraject een bacheloropleiding is nu er gesproken wordt over een *bachelor programme*, en wordt niet duidelijk genoeg gemaakt dat de student geen bachelortitel zal behalen. Waar het om gaat is dat in de voorlichting duidelijk gemaakt moet worden wat de aard is van het aangeboden onderwijs en dat er derhalve geen sprake is van een bacheloropleiding in de zin van de WHW. Beter zou zijn het woord 'bachelor' geheel te vermijden.

Daar komt bij dat in de brochure van de UM gesproken wordt over een te verkrijgen *official certificate* na succesvolle afronding van het maatwerktraject ('the bachelor's' in UM-terminologie). Het in het vooruitzicht stellen van een (officieel) certificaat kan bij een buitenlandse student echter een andere indruk wekken dan bedoeld wordt door de UM. Het certificaat is een brief van de voorzitter van het CvB van de UM waarin wordt aangegeven dat het maatwerktraject met succes is afgerond en waarmee toegang verkregen wordt tot de reguliere masteropleiding geneeskunde aan de UM. Voor het overige is de brief uitsluitend van waarde, voor zover die er door de examencommissies van instellingen of opleidingen aan toegekend wordt.

BEOORDELING

De voorlichting en werving van Saoedische studenten is, vergeleken met de situatie in 2008, sterk verbeterd. Dat laat onverlet dat uit het beschikbare promotie- en informatiemateriaal duidelijk moet worden wat de exacte toelatingseisen zijn (ter zake van de taalbeheersing Engels) alsmede wat de maximale duur is van het voorbereidend jaar. Ook moet aandacht worden besteed aan de gevolgen van het niet voldoen aan de toelatingseisen dan wel het niet behalen van het voorbereidend jaar. Voorts beveelt de LC aan dat de RUG bij de vergelijking tussen IELTS- en TOEFL-scores op basis van de Vancouver English Center-tabel in elk geval de minimale scores hanteert zoals die zijn opgenomen in de tabel van artikel 4.2 van de Gedragcode.

De LC is onder de indruk van de intensieve wijze waarop deze groep studenten door de beide universiteiten wordt begeleid en gevolgd. De zorgen met betrekking tot de voorlichting aan en de inrichting van het onderwijs voor deze specifieke groep studenten zijn dan ook zo goed als weggenomen. Een punt van zorg blijft echter dat de universiteiten uitsluitend studenten dienen toe te laten die voldoen aan de minimale taaleisen (en overige voorwaarden) en daarop geen uitzonderingen dienen te maken. Daarnaast verwacht de LC van de RUG dat aandacht wordt besteed aan de vreemdelingenrechtelijke gevolgen van het voltooien van het voorbereidend jaar in april en het starten van het maatwerktraject in september. Voorkomen moet worden dat ofwel het voorbereidend jaar feitelijk met 4 maanden wordt opgerekt, ofwel de student geconfronteerd wordt met een onderbreking van zijn verblijfsrecht van 4 maanden. In geval van de UM moet in de voorlichting aan aankomende studenten meer duidelijkheid worden verschaft over het feit dat na afloop van het maatwerktraject geen bachelortitel zal worden behaald. Naar het oordeel van de LC moet de (niet in de materie ingevoerde) internationale student zonder meer kunnen begrijpen dat hij een "bachelor fase" volgt, niet zijnde een bachelor opleiding en na voltooiing daarvan een "certificate" krijgt, niet zijnde een diploma. De UM heeft overigens toegezegd na te zullen gaan of dergelijke cruciale details voldoende helder naar voren komen in de tekst van het toekomstige voorlichtingsmateriaal.

Utrecht, 16 november 2011.

Verzonden 28 november 2011.

Bijlagen:

1. verslag gesprek met RUG en UM
2. verslag onderzoek ter plaatse RUG en UM

Bijlage 1: verslag gesprek met RUG en UM

Gesprek inzake follow-up onderzoek van de Landelijke Commissie (LC) naar de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) en Universiteit Maastricht (UM), inzake de Saoedische studenten geneeskunde.

24 augustus 2011, 11.00 uur - 12.00 uur, Utrecht.

Landelijke Commissie:

prof. mr. R. Fernhout, voorzitter, mevrouw H.A.M.F. Keijzer-Lambooy, mevrouw dr. K.S. Ali, prof. dr. F.A. van der Duyn Schouten, prof. mr. H.M. de Jong, mr. drs. C. Boom, mr. J. Donner, leden, alsmede mevrouw mr. W.E.A. Leusink, onderzoeker en mr. A.G.D. Overmars, secretaris.

Rijksuniversiteit Groningen/Universiteit Maastricht:

prof. dr. S. Poppema (vz. CvB RUG), prof. dr. M. Paul (vz. CvB UM) en mr. J. Dijkema (jurist UM).

De voorzitter heet de aanwezigen welkom.

Dit gesprek vindt plaats in het kader van het follow-up onderzoek van de LC. Het behoort tot de vaste werkwijze van de LC om na verloop van een redelijke termijn haar rapporten en gedane aanbevelingen te evalueren en op implementatie te onderzoeken. In de afgelopen maanden is er om die reden schriftelijk informatie uitgewisseld tussen de LC en de RUG/UM en is door de beide universiteiten een aantal stukken overgelegd. Op basis hiervan heeft een analyse plaatsgevonden en zijn door de LC conclusies getrokken over de naleving van de Gedragscode en de implementatie van de aanbevelingen. De beide universiteiten hebben de weergave hiervan in een memo toegezonden gekregen.

De voorzitter nodigt de universiteiten uit om niet zozeer te reageren op de inhoud van het memo maar vooral om de LC open te informeren over de stand van zaken rondom de Saoedische studenten. Hoe gaat het nu eigenlijk in de praktijk? Hoe gaat het met de studenten en op welke wijze wordt door hen het onderwijs in het maatwerktraject geneeskunde ervaren?

Poppema:

Het eerste jaar van het project (2007), met een Nederlandstalig opleidingstraject was een drama, maar het gaat inmiddels een heel stuk beter. Voor zowel de RUG als de UM geldt dat met ingang van het studiejaar 2011/2012 alle nieuwe Saoedische studenten die in het - op het maatwerktraject - voorbereidende jaar instromen een IELTS-certificaat behaald hebben met een score van 5.0 of hoger. De IELTS-test wordt in Saoedi-Arabië afgenomen. Gevolg van deze investering in kwaliteit is dat de instroom 2011/2012 lager is dan voorgaande studiejaar. De Saoedische overheid erkent de bijzondere positie van Nederland, waarin in afwijking van andere landen de taaleis Engels als voorwaarde wordt gesteld. De bijzondere positie bestaat hieruit dat Nederland niet Engelstalig is, maar wel Engelstalig onderwijs aanbiedt.

De RUG heeft naast de Nederlandstalige bachelor geneeskunde een Engelstalige bachelor geneeskunde ontwikkeld. Niet alleen voor SA-studenten, maar ook voor Nederlandse, Europese en niet-Europese studenten. Beide bacheloropleidingen zijn onlangs afzonderlijk gevisiteerd en zullen binnenkort naar verwachting door de NVAO worden geaccrediteerd (procedure loopt op dit moment).

Voor het eerste studiejaar van de bekostigde bacheloropleiding geneeskunde in Nederland geldt een numerus fixus. Saoedische studenten in het eerste jaar kunnen niet in de bekostigde bacheloropleiding instromen. Om de numerus fixus te omzeilen is een kunstgreep bedacht, waarbij deze studenten gedurende het eerste jaar een cursus volgen, welke in feite een kopie is van het eerste jaar van de bekostigde bacheloropleiding. Voor dit cursusjaar geldt een speciale OER.

Na afronding van de eenjarige cursus stromen de Saoedische studenten in het tweede studiejaar van de reguliere Engelstalige bacheloropleiding in. Na voltooiing daarvan ontvangen zij derhalve ook de bachelor graad. Vanaf het tweede jaar is de reguliere OER van de Engelstalige bacheloropleiding ook van toepassing op de Saoedische studenten.

Overigens stromen de Saoedische studenten weliswaar in het tweede jaar van de bacheloropleiding in; zij worden niet door de Nederlandse overheid bekostigd.

Met betrekking tot het voorbereidend jaar stelt Poppema vast dat naar mate de studenten de Engelse taal beter beheersen, het met hen en hun studie ook beter gaat. Het slagingspercentage van het voorbereidend jaar stijgt omdat het taalniveau van de instromende studenten hoger wordt.

De studenten komen in maart/april Nederland binnen en ontvangen dan een verblijfsvergunning voor de duur van de gehele studie, inclusief het voorbereidend jaar. Er wordt hen een eigen taaltest afgenomen door de RUG om de indeling in categorieën van het voorbereidend jaar te kunnen bepalen. In april van het daarop volgende jaar, 12 maanden later, wordt bekeken of de studenten het voorbereidend jaar hebben gehaald. Wanneer ze het jaar niet hebben gehaald worden de studenten afgemeld bij de IND. De Saoedische overheid geeft voorlichting aan de studenten over de gevolgen van het niet halen van het voorbereidend jaar, te weten vertrek uit Nederland. In praktijk blijven de studenten na afronding van het voorbereidend jaar soms nog in Nederland en gebruiken de maanden tot de start van het nieuwe studiejaar bijvoorbeeld om deficiënties weg te werken. Bij afmelding gaan ze – door bemiddeling van de Saoedische cultureel attaché in Berlijn – bijvoorbeeld naar Polen.

De Jong:

Vraagt of er signalen bekend zijn van docenten, als het gaat om de beheersing van het Engels door de Saoedische studenten en de geconstateerde verschillen in taalniveau.

Poppema:

Er wordt veel aandacht besteed aan de beheersing van het Engels op voldoende niveau, omdat dat de kwaliteit van het onderwijs bepaalt en de belangrijkste garantie is op succes van het project. Nu, na een aantal jaren, is er sprake van een succesvol programma, waarbij ook de studenten tevreden en enthousiast zijn. Dat valt op te maken uit de mond-tot-mondreclame die door hen gemaakt wordt. Hoewel de instroom aan de RUG met 22 studenten in 2011 lager is dan de oorspronkelijk beoogde 40, is Poppema ervan overtuigd dat het succes van die 22 zal bijdragen aan de toename van de instroom in de nabije toekomst.

Boom:

Kan gesteld worden dat bij de toelating van Saoedische studenten tot het voorbereidend jaar, het maatwerktraject en de reguliere opleiding thans alles verloopt conform de daarvoor geldende normen en regels?

Poppema:

Antwoordt bevestigend.

De UM krijgt van de voorzitter het woord.

Paul:

Benadrukt dat er verschillen bestaan tussen de Saoedische studenten als het gaat om de taalbeheersing Engels: van 5.0 IELTS tot 6.5 IELTS. Om die reden is er ook een verschil in aandacht voor de studenten.

Het voorbereidend jaar loopt van april tot april, en anders dan bij de RUG kunnen studenten die het voorbereidend jaar met succes hebben afgerond al in mei (in plaats van in september) instromen in het maatwerktraject. De studenten in het voorbereidend jaar presteren goed: ongeveer 85% slaagt. Studenten die het voorbereidend jaar niet hebben gehaald worden door de UM afgemeld bij de IND, maar Paul benadrukt dat de UM niet over de terugkeer van de studenten naar Saoedi-Arabië gaat. Dat is een zaak tussen de student en de IND.

Aan de studenten die het voorbereidend jaar met succes hebben afgerond wordt een 3-jarig maatwerktraject aangeboden. Het is geen bacheloropleiding. Na succesvolle afronding wordt de studenten een 'certificaat' (verklaring) uitgereikt waaruit blijkt dat het pre-clinical curriculum is voltooid.

→ de UM zegt toe haar voorlichtingsmateriaal op dit punt nog eens te zullen bekijken en te verduidelijken. Nieuwe versies van het voorlichtingsmateriaal zullen aan de LC worden toegezonden.

Ook voor de UM geldt dat na de aanloopfase, de toepassing van de taaleis, de afmelding bij de IND en de voorlichting over het maatwerktraject nu op orde is. De studenten zijn positief. Ook bij de UM zijn de aantallen gedaald: in 2011 is er sprake van een instroom van 27 Saoedische studenten. De investering in kwaliteit heeft ook een positieve uitstraling op de relatie met andere landen.

Paul verklaart dat het door de UM aangeboden klinische deel van het opleidingstraject geneeskunde (de masteropleiding) door de NVAO is geaccrediteerd. Er zijn inmiddels vier Saoedische studenten (allen vrouwen) tot het eerste jaar van de masteropleiding toegelaten.

In aanvulling hierop geeft Poppema aan dat voor de RUG geldt dat de studenten na de Engelstalige bacheloropleiding instromen in een Nederlandstalige masteropleiding (na het behalen van een taaltest Nederlands), welke ook door de NVAO geaccrediteerd is. Bij de RUG zijn nog geen Saoedische studenten tot de masteropleiding toegelaten.

De Jong:

Vraagt of ook het maatwerktraject tijdens de accreditatieprocedure bij de NVAO expliciet door het panel is getoetst.

Paul:

Antwoordt ontkennend. Het pre-klinische deel van het opleidingstraject is onlangs gevisiteerd en zal binnenkort naar verwachting door de NVAO worden geaccrediteerd (procedure loopt op dit moment). De deelnemers aan het maatwerktraject ontvangen geen diploma maar een 'certificaat' waaruit blijkt dat het pre-clinical curriculum is voltooid. De studenten kunnen hiermee toelating verkrijgen tot het clinical curriculum (de masteropleiding) van de geneeskundeopleiding aan de UM. Indien de studenten het 'certificaat' bij een andere instelling en/of opleiding zouden willen verzilveren, dan is het aan de betreffende examencommissie om de waarde van het 'certificaat' te bepalen.

Boom:

Vraagt of de UM zich ook verantwoordelijk voelt voor deze studenten in relatie tot de waarde van hun opleiding en het te verkrijgen 'certificaat'.

Paul:

Antwoordt bevestigend. Deze verantwoordelijkheid blijkt bijvoorbeeld uit de bereidheid van de UM om indien gewenst een equivalentverklaring te overleggen waaruit de relatie en het niveau van het maatwerktraject blijkt ten opzichte van de bacheloropleiding geneeskunde van de UM.

Donner:

Vraagt naar het voorkomen van eventuele culturele verschillen in het clinical curriculum tussen Saoedische studenten en hun studiegenoten.

Poppema:

Antwoordt dat hiervan nog niet gebleken is. Er is nadrukkelijk sprake van een mixed classroom, waarbij vanaf het begin gewerkt wordt aan wederzijds begrip op basis van multiculturele ervaringen. In Saoedi-Arabië is de behandeling van vrouwen door mannelijke artsen en de behandeling van mannen door vrouwelijke artsen geen enkel probleem, in tegenstelling tot het idee dat in Nederland daarover bestaat. De islam is een tolerante godsdienst, waarin op medische gronden noodzakelijk contact tussen mannen en vrouwen geen bezwaar is. De onjuiste beeldvorming is veelal gebaseerd op de fundamentalistische uitzondering. Er worden in het clinical curriculum nadrukkelijk geen uitzonderingen toegestaan voor de behandeling van mannelijke of vrouwelijke patiënten en/of Saoedische studenten.

Fernhout:

Nu er geen vragen meer zijn van de kant van de LC worden de beide universiteiten bedankt voor de komst naar Utrecht en de gegeven uitvoerige toelichting. De LC was vanaf de start van het project erg bezorgd en heeft de gang van zaken dan ook kritisch gevolgd. Met de toelichting van vandaag is de LC echter in hoge mate gerustgesteld. Zij zal om die reden dan ook de te nemen vervolgmaatregelen zoals in het memo beschreven, heroverwegen.

De behandeling van haar follow-up onderzoek zal door de LC zo spoedig mogelijk worden afgerond en de beide universiteiten zullen hierover schriftelijk worden geïnformeerd.

Bijlage 2: verslag onderzoek ter plaatse RUG en UM

Onderzoek ter plaatse RUG (11 oktober 2011)

Namens de LC zijn de volgende documenten besproken en bekeken:

- procedurebeschrijving intake nieuw aangemelde studenten.
- vergelijkingstabel TOEFL-scores – IELTS-scores van Vancouver English Center.
- lijst van 23 aangemelde studenten 2011 met de (deels op basis van de vergelijkingstabel bepaalde) IELTS-scores.
- kopieën van de identiteitsbewijzen, middelbare schooldiploma's, IELTS/TOEFL-certificaten en admission-letters uit 23 studentendossiers.

De aanmeldingen van nieuwe studenten komen soms rechtstreeks bij de RUG binnen, maar worden merendeels door het Saoedische ministerie van Hoger Onderwijs aangeleverd (digitaal). De RUG draagt zorg voor de verdeling van de aanmeldingen tussen de beide universiteiten.

Vastgesteld is dat bij alle 23 aangemelde studenten 2011, bij de RUG ingestroomd in het voorbereidend jaar, een bewijsstuk van een afgelegde taaltest in het dossier was opgenomen. In geval van 5 studenten ging het om een TOEFL-test. Eén daarvan had een score die te laag was voor toelating tot het voorbereidend jaar: deze student is dan ook toelating geweigerd. Twee studenten hadden een IELTS-certificaat overgelegd met een score die te laag was voor toelating tot het voorbereidend jaar (beiden 4.5 IELTS). Deze studenten zijn voorwaardelijk toegelaten en nadat een nieuwe IELTS-test was afgelegd en een voldoende score behaald was (5.0 en 5.5 IELTS), heeft alsnog definitieve toelating plaatsgevonden. Beide IELTS-certificaten waren bij deze studenten in het dossier aanwezig.

Eén student is toegelaten tot het onderwijstraject Tandheelkunde; de overige 21 studenten zijn toegelaten tot het onderwijstraject Geneeskunde. De betrokken groep studenten wordt intensief en met veel toewijding begeleid. Bij de start van het onderwijstraject wordt de studenten een eigen taaltest van de RUG afgenomen; deze heeft als doel het niveau van de student te bepalen en daarmee de indeling in groepen ten behoeve van de Engelse les.

Op verzoek is ter plaatse de procedure van controle van een IELTS-certificaat in de IELTS-database toegelicht en uitgevoerd. Hierbij is vastgesteld dat het certificaat bij de betrokken student hoorde alsmede de op het certificaat vermelde score correct was.

Onderzoek ter plaatse UM (17 oktober 2011)

Namens de LC zijn de volgende documenten besproken en bekeken:

- lijst van 29 aangemelde studenten 2011 met hun IELTS/TOEFL-scores alsmede de scores op de eigen taaltest van de UM.
- lijst van 27 geaccepteerde studenten 2011 met hun IELTS/TOEFL-scores.
- kopieën van de IELTS/TOEFL-certificaten uit de 27 studentendossiers.

Alle bij de UM aangemelde studenten 2011 hebben in het dossier een bewijsstuk van een afgelegde taaltest. In 24 gevallen betrof het een IELTS-certificaat met een score die kwalificeert voor toelating tot het voorbereidend jaar; 4 studenten hadden een TOEFL-certificaat overgelegd. Ook de TOEFL-scores kwalificeren voor toelating tot het voorbereidend jaar. Bij één student werd een IELTS-certificaat aangetroffen met een score die niet kwalificeert voor toelating tot het voorbereidend jaar (4.5 IELTS). Desondanks is de student wel tot het voorbereidend jaar toegelaten. De UM was op basis van de score op de eigen taaltest van de UM en een gesprek met de student van oordeel dat zijn taalniveau voldoende was.

De studenten is bij de start van het onderwijstraject een eigen taaltest van de UM afgenomen met het doel het niveau van de student te bepalen ten behoeve van de indeling in groepen ter zake van de Engelse les.

Als gevolg van persoonlijke redenen is één student uiteindelijk niet naar Nederland (UM) gekomen. Daarnaast is één student niet toegelaten tot het voorbereidend jaar, omdat hij zakte voor de eigen taaltest van de UM. Dit, terwijl de behaalde TOEFL-score deed vermoeden dat hij het Engels op voldoende niveau beheerste. Na een gesprek is besloten hem terug te laten keren naar Saoedi-Arabië.